

VERKSAMHETSPROGRAM
för biblioteks- och kulturverksamheten
i Lemlands kommun

Godkänt av kommunstyrelsen § 81/9.5.2022

Inledning

Lemlands kommuns biblioteks- och kulturverksamhet bedrivs i enlighet med landskapslagen om allmänna bibliotek (ÅFS 1997:82), biblioteksförordningen för landskapet Åland (ÅFS 1997:83), landskapslagen om barnomsorg och grundskola (ÅFS 2020:32) samt landskapslagen om kulturell verksamhet (ÅFS 1983:39) eller senare gällande lagstiftning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret och den allmänna övervakningen av kommunens biblioteks- och kulturverksamhet.

I Lemlands kommun finns det ett bibliotek som samtidigt fungerar som allmänt bibliotek och skolbibliotek. Biblioteket finns i samma byggnad som Lemlands skola på Skolvägen 3 i Söderby, med separat ingång på västra sidan. Den kommunala kulturverksamheten utgår från biblioteket i Söderby.

Verksamhetsprogrammet för biblioteks- och kulturverksamheten i Lemlands kommun gäller från och med 1.7.2022 och tills vidare. Bibliotekssekreteraren ska bevaka att verksamhetsprogrammet hålls aktuellt och ska vid behov föra fram förslag till ändrat verksamhetsprogram till kommunstyrelsen för godkännande.

Vision

- ✓ Biblioteks- och kulturverksamheten i Lemlands kommun ska stödja, möta och utveckla kommuninvånarnas behov av läsning, kunskap, kultur, andlig utveckling och delaktighet genom hela livet. Alla barn, ungdomar, vuxna och äldre ska känna sig välkomna till biblioteket och att delta i de aktiviteter och arrangemang som ordnas.
- ✓ Biblioteks- och kulturverksamheten stärker kommuninvånarnas identitet som lemlänningar och bidrar till att öka kunskapen om den egna kommunen. En viktig uppgift är att stöda lokala traditioner. Biblioteket med sin grundläggande funktion, stärker inte bara befolkningens identitet utan är också kulturens vagg och har en stor förtjänst i att bevara traditionen och språket som en nations huvuddrag.
- ✓ Bibliotekets mål är att bidra till att värna demokratiska värderingar och jämlikhet för alla medborgargrupper. Alla, oavsett förutsättningar och bakgrund samt social status, har samma rätt till kunskap, utbildning, yttrandefrihet och tillgång till information, kultur och kunskap i den form de behöver.
- ✓ Biblioteket fungerar som en trygg och pålitlig informationskanal och har olika slags källor att erbjuda som är avsedda för alla medborgargrupper.
- ✓ Biblioteket är en plats där människor möts för dialog och utveckling. Biblioteket är det lokala samhällets kunskaps-, kultur- och informationscentrum.
- ✓ Biblioteks- och kulturverksamheten har en nyckelroll när det gäller integration och bidrar till en lyckad integrationsprocess genom ett stort utbud av material relaterat till språkinläring samt ordnandet av evenemang.
- ✓ Kulturverksamheten ska vara en berikande faktor som stimulerar och utvecklar både individen och kommunen.

Biblioteks- och kulturkansliets personal

Biblioteks- och kulturverksamheten sköts av en heltidsanställd bibliotekssekreterare med minst examen på gymnasialstadienivå och 15 studieveckors grundstudier inom området biblioteks- och informationsförvaltning vid universitet eller högskola. Bibliotekssekreterarens primära arbetsuppgifter framkommer av tjänstebeskrivningen. Bibliotekssekreteraren kan i bibliotekssammanhang omnämnas "bibliotekarie".

Bibliotekssekreteraren ska eftersträva ett gott samarbete med samtliga av kommunens övriga verksamheter och ska prioritera att kontinuerligt ha ett nära samarbete med skola och daghem i kommunen.

Bibliotekssekreteraren ska verka för att ta tillvara frivilliga krafter i kommunen och uppmuntra möjligheten att ordna exempelvis sagostunder på kvällstid för barn med volontärsagoläsare eller läscafé vid ESB Sveagården för seniorer med volontäruppläsare.

Biblioteksverksamhet

Lemlands kommuns bibliotek fungerar både som allmänt bibliotek och skolbibliotek. Den allmänna biblioteksverksamheten håller i regel öppet 18 timmar per vecka och skolbiblioteksverksamheten uppgår till 12 timmar per vecka. I skolbiblioteksverksamheten ingår även biblioteksverksamhet för kommunens daghem.

Biblioteksverksamheten bedrivs i ett nära samarbete med övriga bibliotek på Åland och den gemensamma portalen Bibliotek.ax.

Biblioteket erbjuder både fysiskt material så som böcker, tidskrifter, filmer och musik, men också digitalt material såsom e-böcker, ljudböcker, e-filmer, databaser och digitala uppslagsverk.

Under 2022 utrustas biblioteket med en självbetjäningsslåneautomat som möjliggör för besökarna att själva låna och lämna tillbaka material. Automaten ersätter inte ett personligt bemötande, utan är en service för kunden som föredrar att snabbt låna eller lämna tillbaka böcker och som inte behöver bibliotekariens hjälp. Biblioteket har även en allmän sökdator som kan användas av kunderna för att hitta material och annan information eller se utlåningsstatus via portalen Bibliotek.ax.

Allmänt bibliotek

Varje kommun ska, ensam eller i samarbete med annan kommun, upprätthålla ett allmänt bibliotek med skyldighet att låna ut böcker och andra medier till kommuninvånarna. De allmänna bibliotekens ändamål är att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse, främja intresset för litteratur och konst samt stödja utbildning och självständiga studier. De allmänna biblioteken ska även ge bistånd vid inhämtande av information samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten. I syfte att uppfylla detta ändamål ska de allmänna biblioteken ställa böcker och andra medier till allmänt förfogande samt ge handledning när det gäller att använda bibliotek.

Det allmänna biblioteket i Lemlands kommun betjänar allmänheten och är under år 2022 öppet 18 timmar per vecka, fördelade till tre vardagar varav en med kvällsöppet. Biblioteket håller inte öppet på helgen. Under delar av sommarperioden (juni-augusti) har biblioteket stängt eller begränsade öppettider för att möjliggöra för personalen att ta semester.

Bibliotekets ordinarie öppettider för allmänheten är följande:

Måndagar	Stängt
Tisdagar	09.00-15.00
Onsdagar	14.00-20.00
Torsdagar	09.00-15.00
Fredagar	Stängt

Lördagar Stängt
Söndagar Stängt

Lemlands kommun eftersträvar att börja erbjuda meröppet inom de kommande åren och agerar förberedande för att möjliggöra satsningen.

Skolbibliotek

Det ska finnas ett bibliotek i närheten av varje grundskola. Varje daghem ska ha möjlighet att använda ett bibliotek i kommunen. I biblioteket ska det finnas litteratur som inspirerar och stöder barns läsutveckling och material som stöder innehållet i läroplanerna för att utveckla ett kritiskt tänkande och för att få kompetens i informationssökning samt hantering av informationskällor samt en möjlighet att skapa och använda information som en väg till kunskap.

Eleverna i Lemlands skola besöker skolbiblioteket för klassbesök enligt uppgjort schema. Schemat görs upp i samråd mellan bibliotekssekreteraren och lärarkollegiet vid Lemlands skola. Alla klasser får biblioteksbesök för utlån av material varannan vecka. Vid vartannat besök, det vill säga en gång i månaden, hålls även ett bokprat vid klassbesöket. Eleverna i grundskolan är alltid välkomna till biblioteket, även utöver planerade klassbesök.

Bokpratet kan variera efter önskemål och bestäms i samråd med bibliotekssekreteraren:

- Klassiskt bokprat med en bok per klass.
- En och samma bok för varje årskursgrupp.
- Bokattack – snabb presentation av flera böcker.
- Bibliotekarien rekommenderar nya böcker som eleverna läser och presenterar i klassen.
- Bokklubb för årskurs 6.
- Kombinerade bokprat mellan de ovanstående.

Utöver klassbesöken samarbetar Lemlands skola och biblioteket tätt. Samarbeten kan exempelvis innebära boklådor årskursvis, temapaket med böcker, bibbaprao och elevernas boktipshylla.

Skolbiblioteksverksamheten utvärderas efter varje termin och förändras vid behov.

Daghem i Lemlands kommun erbjuds service i form av inbokade besök i biblioteket med barngrupper där bibliotekssekreteraren väljer böcker inom varierande ämnen anpassade för gruppens ålder och sagostunder hålls. Varje avdelning besöker biblioteket var sjätte vecka. För daghemmet Saltkråkan på Järsö förbereder bibliotekssekreteraren två boklådor och leverans sker av bibliotekssekreteraren i samband med sagostunden eller via kommunens fastighetsskötsel. Alla daghem kan beställa bokpaket via telefon och hämta de på biblioteket.

Biblioteket håller en aktuell och bred samling böcker anpassade för målgruppen.

Elever från Lemlands kommun som går i grundskolan i en annan kommun erbjuds skolbibliotek från den kommunens skolbibliotek. Elever från Lemlands kommun som går i Kyrkby högstadieskola erbjuds skolbibliotek från Jomala kommuns skolbibliotek i allaktivitetshuset Vikingagården.

Kulturverksamhet

Kulturverksamheten i kommunen syftar till att främja kulturellt samarbete och att skapa kulturella kontakter, att stöda organisationer som visar kulturell aktivitet samt att ordna kulturevenemang.

Kulturverksamheten domineras av regelbundna utställningar på biblioteket. Vid enstaka tillfällen kan även föredrag, workshops eller andra kulturtillställningar ordnas för att uppmärksamma särskilda händelser.

Kulturbidrag delas ut till föreningar i kommunen i enlighet med kommunstyrelsens beslut. Det sammanlagda beloppet för kulturbidrag bestäms årligen av kommunfullmäktige i budgeten.

Övrig verksamhet

Biblioteks- och kulturverksamheten sköter sin egen information på Lemlands kommuns webbplats och på Lemlands biblioteks sida på Facebook. Aktuella evenemang och nyheter ska informeras om på lämpligt sätt för att nå den tilltänkta målgruppen.